

Зарплатні реалії українського ринку праці

Тетяна Пашкіна,
HR-експерт сайту *rabota.ua*

Тема заробітної плати в нашій країні з року в рік набуває все більшої актуальності. Дуже прикро, що Україна за рівнем зарплати з показником у 136 євро посідає останнє місце в Європі — нас випередила навіть Молдова (181 євро), не кажучи вже про Білорусь, Російську Федерацію та, звісно, Польщу. Тож сайт *rabota.ua* проаналізував динаміку зростання пропозицій від роботодавців та очікувань пошукачів стосовно рівня заробітних плат

Пропозиції роботодавців стосовно рівня заробітних плат протягом року зростали досить жваво. Лідером за швидкістю їх збільшення серед міст-мільйонників стала столиця. Підвищення цін за оренду, комунальні послуги та зростання цін загалом спонукають пошукачів вимагати більшого. Тому середня заробітна плата в Києві за рік зросла на 21 %. Досить несподівано друге місце за швидкістю зростання зарплат посів Львів. І хоча на Заході України середня зарплата ще кілька років тому була нижчою, ніж, наприклад, на Сході, впродовж останнього року ситуація кардинально змінилася. Близькість закордонних роботодавців, які пропонують значно вищі оклади, змушує вітчизняних роботодавців постійно контролювати рівень зарплат на власних підприємствах.

Крім того, області Західної України приваблюють іноземних інвесторів, які будують підприємства та пропонують високу зарплату й соцпакет. Наприклад, серед 634 пропозицій

по Чернівецькій області трапляються посадові оклади розміром 13 000 грн для фармацевтичного представника, 8600 грн — для оператора контакт-центру, 7000 грн — для швачки або 15 000 грн — для керівника виробництва. Інші роботодавці Західного регіону, окрім зарплати, пропонують забезпечення житлом, розвезення працівників до місця роботи, обіди за невисокими цінами, спецодяг тощо. Тому й не дивно, що із 10 областей України, в яких у 2017 р. зареєстровано найбільший приріст середніх зарплат за вакансіями, шість — саме західних (*таблиця 1*).

Як бачимо з *таблиці 1*, у Чернівецькій області зафіксовано найвищий приріст — 26 %. Звісно, деяку частину приросту слід «списати» на інфляцію, бажання роботодавців утримати персонал, але не будемо лукавити — якби не підвищена конкуренція, більшість роботодавців обмежилися б середньостатистичним збільшенням зарплати на 12-13 % на рік.

Що стосується ринку праці загалом, то зменшення зарплати було зафіксовано лише в

Таблиця 1

**Приріст середніх запропонованих зарплат у IV кварталі 2017 р.
порівняно з I кварталом 2017 р.**

Область	Середня запропонована зарплата в I кв. 2017 р., грн	Середня запропонована зарплата в IV кв. 2017 р., грн	Приріст за IV кв. 2017 р. порівняно з I кв. 2017 р.
Чернівецька	6487	8171	26 %
Волинська	6033	7420	23 %
Київська	8831	10 652	21 %
Закарпатська	6881	8202	19 %
Житомирська	6455	7665	19 %
Львівська	7076	8368	18 %
Рівненська	6221	7166	15 %
Івано-Франківська	6448	7419	15 %
Полтавська	6074	6951	14 %
Дніпропетровська	6996	8004	14 %

Луганській області (– 4 %). До аутсайдерів за розміром приросту зарплати увійшли Донецька (+ 3 %), Херсонська (+ 8 %), Сумська (+ 10 %) та Миколаївська (+ 11 %) області. З урахуванням того, що офіційний рівень інфляції за 2017 р. склав 13,6 %, можна констатувати, що такий приріст не покриє навіть інфляційну складову. Не кажучи вже про бажання працівників не лише витратити всі кошти, а й відкладати на майбутнє. Тому не варто дивуватися, що середня заробітна плата, яку пропонують роботодавці у вакансіях, та очікування пошукачів, зазначені в їхніх резюме, суттєво відрізняються.

Значно вплинуло на розмір побажань кандидатів запровадження безвізового режиму. Тож сьогодні українські працівники оцінюють працю за

співвідношенням «ціна — якість» не лише у вітчизняних компаніях, а й у компаніях держав-сусідів.

Відповідно до рейтингу найпопулярніших професій, лише у вакансіях, на які роботодавці готові працевлаштувати новачків, середня зарплата більша за очікування кандидатів. Щодо фахівців із досвідом (бухгалтери, шеф-кухарі) — ситуація протилежна. Важливий нюанс: до десятки популярних (за кількістю вакансій) увійшли робітничі професії (виробнича та будівельна сфера, робота без кваліфікації). До того ж вони добре фінансово обґрунтовані: будівельнику пропонують зарплату вищу, ніж торговельному представнику або бухгалтеру (рисунки 1). Дефіцит фахівців цієї галузі та їх постійна міграція за кордон змушують роботодавців піднімати їм оплату праці.